

LĒMUMS
par kriminālprocesa Nr.11905003720 izbeigšanu

Jelgavā

2022.gada 1.aprīlī

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas galvenā inspektore Līga Sīlineviča, izskatot kriminālprocesa Nr.11905003720 materiālus,

konstatēja:

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļā tiek izmeklēts 2020.gada 5.jūnijā uzsāktais kriminālprocess Nr.11905003720 pēc noziedzīga nodarījuma pazīmēm, kas paredzētas Krimināllikuma 195.panta trešajā daļā, par to, ka laika posmā no 29.01.2017. līdz 11.05.2020. Ukrainas pilsoņa [redacted] dzimis 31.01.1975, konti Latvijas kredītiestādē AS “[redacted]” izmantoti, lai legalizētu nenoskaidrota noziedzīga nodarījuma rezultātā iegūtus līdzekļus lielā apmērā.

Kriminālprocess Nr. 11905003720 uzsākts, izskatot Finanšu izlūkošanas dienesta 2020.gada 26.maija ziņojumu par faktiem un apstākļiem, kas norāda uz aizdomām par noziedzīga nodarījuma rezultātā iegūtu līdzekļu legalizāciju Nr. [redacted] (turpmāk – ziņojums). FID ziņojumā atspoguļotā informācija radīja aizdomas, ka personas konts Latvijas kredītiestādē izmantots, lai legalizētu ārvalstīs izdarīta noziedzīga nodarījuma rezultātā iegūtus līdzekļus.

FID atzinumā izklāstīts, ka personas finanšu darījumi atbilst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas otrajai stadijai – noslēpšana jeb strukturēšana, kad finanšu līdzekļi tiek pārvietoti no sākotnējās izcelsmes vietas, simulējot šķietami legālus darījumus un trešajai stadijai – integrācija, kad daļa no līdzekļiem tikusi ieguldīta finanšu instrumentos un nekustamajos īpašumos.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmā iesaistītās personas – Ukrainas pilsonis [redacted]; Apvienotajā Karalistē reģistrētais uzņēmums “[redacted]”, reģistrācijas numurs [redacted], deklarētais darbības veids – metāllūžņu un metālkonstrukciju vairumtirdzniecība, kravu pārvadājumu pakalpojumi, pilnvarotā persona un patiesais labuma guvējs [redacted]; Apvienotajā Karalistē reģistrētais uzņēmums “[redacted]”, reģistrācijas numurs [redacted], deklarētais darbības veids – melno un krāsaino metālu tirdzniecība, kravu apdrošināšana un fraktēšana (“[redacted]” darbojās kā starpnieks melno un krāsaino metālu vairumtirdzniecībā), pilnvarotā persona un patiesais labuma guvējs [redacted].

FID skaidro, ka [redacted] kontu izmantošanai Latvijas kredītiestādē AS “[redacted]” nav saprotama ekonomiskā pamata, t.i., konti atvērti valstī, kas nav minētās personas pases / rezidences vai saimnieciskās darbības valsts. [redacted] kontos saņemto līdzekļu izcelsmi galvenokārt veido maksājumi no uzņēmumiem (“[redacted]” un “[redacted]”), kuriem piemīt “čaulas” uzņēmumu pazīmes. Uzņēmumi “[redacted]” un “[redacted]” izmantoti fiktīvu darījumu ķēdē, lai simulētu saimniecisku darbību un radītu priekšstatu par līdzekļu legālu izcelsmi. Veikto darījumu analīze norāda uz to, ka veikti fiktīvi darījumi, jo:

- nav iesniegti dokumenti, kas apliecina, ka “[redacted]” precī būtu iepircis un tālāk pārdevis;
- naudas līdzekļi [redacted] kontā tika saņemti par dividendēm, iesniegtajā dokumentā – lēmumā par dividenžu izmaksu nav norādīts datums, atbildīgās personas identifikācijas dati;
- saskaņā ar internetā pieejamo informāciju, uzņēmums, kurš ieskaitīja naudas līdzekļus lielos apmēros kā dividendes, minētajā laika posmā nav apmaksājis pamatkapitālu [redacted] GBP, kā arī saskaņā ar publiski pieejamo informāciju, iesniegtiem gada pārskatiem “[redacted]” nav uzrādījis, ka uzņēmuma rīcībā būtu tāda apmērā naudas līdzekļi, kas tika izmaksāti dividendēs, savukārt

[redacted]” nav iesniedzis gada pārskatus, kas liecina par fiktīvu dividenžu izmaksu;

- naudas līdzekļi ieskaitīti kā aizdevums, taču no konta nav veikti aizdevuma atmaksas maksājumi un uzņēmums, kurš aizdeva naudas līdzekļus īsi pēc tam likvidēts,
- nav iesniegta Bankas pieprasītā informācija – darījumus pamatojošie dokumenti deklarētie ienākumi, nodokļu deklarācijas, lēmums par dividenžu izmaksu no “[redacted]” u.c.

Saskaņā ar FID ziņojumu [redacted] kontā Nr. [redacted] AS [redacted]” maksājumi, galvenokārt saņemti no [redacted] uzņēmumu “[redacted]” un “[redacted]” kontiem AS “[redacted]”, proti, laika posmā no 15.02.2017. līdz 14.11.2018. no [redacted]” konta saņemti [redacted] un [redacted] USD, kā maksājumu mērķi norādīti “dividenžu izmaksas, līgums par finansiālu palīdzību, aizdevuma līgums”, laika posmā no 26.03.2018. līdz 24.05.2018. no “[redacted]” konta saņemti [redacted] EUR, kā maksājumu mērķi norādīti “dividenžu izmaksas, aizdevuma līgums, dāvana”.

Finanšu līdzekļu izcelsme “[redacted]” kontā Nr. [redacted] AS [redacted]” ir līdzekļu saņemšana no Turcijas metāla produkcijas ražotājiem “[redacted]” un “[redacted]”, konta apgrozījums laika posmā no 18.04.2012. līdz 15.11.2018. bija [redacted] EUR. Daļa saņemto līdzekļu tika pārskaitīti uz “[redacted]” kontu Nr. [redacted] AS “[redacted]”, pēc kā pārskaitīti uz [redacted] kontu.

Saņemtie naudas līdzekļi no [redacted] kontā Nr. [redacted] AS “[redacted]” izmantoti nekustamā īpašuma iegādei Vācijā, medicīnas pakalpojumu apmaksai, nekustamā īpašuma nodokļu u.c. rēķinu apmaksai, darījumiem ar finanšu instrumentiem.

Kriminālprocesā, lai nodrošinātu iespējamo noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju un ar mērķi iespējamo noziedzīgi iegūtu mantu atdot pēc piederības īpašniekam vai likumīgajam valdītājam uzlikti aresti:

- 1) AS “[redacted]” klienta - Ukrainas pilsoņa [redacted] piederošai mantai (finanšu līdzekļiem): norēķinu kontā Nr. [redacted] EUR un [redacted] JSD apmērā; kontā pasīvu pārvaldīšanai Nr. [redacted] USD apmērā; finanšu instrumentu kontā Nr. [redacted], kas sastāv no naudas līdzekļiem portfeļa pārvaldīšanai [redacted] USD apmērā un parāda vērtspapīriem (kuru vērtība uz 27.03.2020. bija [redacted] USD apmērā) [redacted] % 05/13/2021 (ISIN US298785HQ20) – skaits [redacted] un KFW [redacted] % 15-JUN-2021 (ISIN US500769GZ11) – skaits [redacted]. Lēmumu par aresta uzlikšanu mantai 2020.gada 8.jūnijā pieņēmis procesa virzītājs, kuru 2020.gada 8.jūnijā ir apstiprinājusi Zemgales rajona tiesas izmeklēšanas tiesnese [redacted].
- 2) AS “[redacted]” klienta - Ukrainas pilsoņa [redacted] piederošai mantai (finanšu līdzekļiem): finanšu instrumentu kontā Nr. [redacted] USD apmērā, kā arī turpmākajiem ienākošajiem naudas līdzekļiem [redacted] finanšu instrumentu kontā Nr. [redacted] - augļiem no kuponu maksājumiem par parāda vērtspapīriem: 1) [redacted] % 05/13/2021 (ISIN US298785HQ20) – skaits [redacted] 2) KFW [redacted] % 15-JUN-2021 (ISIN US500769GZ11) – skaits [redacted]. Lēmumu par aresta uzlikšanu mantai 2021.gada 1.martā pieņēmis procesa virzītājs, kuru 2021.gada 1.martā ir apstiprinājusi Zemgales rajona tiesas izmeklēšanas tiesnese [redacted].

Kriminālprocesā saņemtas aizskartās mantas īpašnieka pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta Andra Bērziņa iesniegtās ziņas par [redacted] mantas izcelsmes likumību.

Sniedzot ziņas par mantas izcelsmes likumību norādīts, ka [redacted] piederošo naudas līdzekļu, kuriem kriminālprocesā uzlikts arests, izcelsme ir likumīga. Ziņās ir izskaidrots iemesls kādēļ [redacted] un viņam piederošo uzņēmumu konti tika atvērti Latvijas kredītiestādē. Iesniegti dokumenti, kas apliecina, ka uzņēmuma “[redacted]” veikto darījumu

likumību, tai skaitā preču (metāllūžņu) iepirkšanas, pārdošanas uzņēmumiem " " un " " dokumenti, preču transportēšanas dokumenti, kravu atmuitošanas dokumenti. Tai skaitā iesniegti arī darījumus pamatojošie dokumenti (aizdevumu līgumi, dividenžu izmaksu lēmumi), kas pamato " naudas līdzekļu saņemšanu no uzņēmumiem " un " .

Kriminālprocesa izmeklēšanas gaitā, pārbaudot FID ziņojumā sniegto informāciju, kā arī aizskartās mantas īpašnieka sniegtās ziņas par mantas izcelsmes likumību, veiktas izmeklēšanas darbības, tai skaitā iesaistīto personu banku (Latvijas kredītiestāžu) kontos veikto darījumu analīzes, kā arī nosūtīts un saņemts izpildīts tiesiskās palīdzības lūgums no Ukrainas kompetentām tiesībsargājošām institūcijām, starptautiskās sadarbības informācijas apmaiņas ietvaros noskaidrots, saskaņā ar Ukrainas uzņēmumu datiem " ir vairāku Ukrainas uzņēmumu, kas nodarbojas ar metāla atkritumu un metāllūžņu pārstrādi, kā arī Apvienotajā Karalistē, Vācijā reģistrēto uzņēmumu, kas nodarbojas ar metāllūžņu vairumtirdzniecību patiesais labuma guvējs un pilnvarotais pārstāvis, kas liecina par personas profesionālo pieredzi, kā arī saņemtās Oleh Storcheus Ukrainā iesniegtās nodokļu deklarācijas nerada šaubas par personas mantisko stāvokli.

Nemot vērā to, ka kriminālprocess tika uzsākts uz aizdomu pamata par aizdomīgiem darījumiem, kas, iespējams, saistīti ar noziedzīgas izcelsmes līdzekļu legalizāciju, izmantojot Latvijas finanšu sistēmu, proti, lai legalizētu nenoskaidrota noziedzīga nodarījuma rezultātā iegūtus līdzekļus lielā apmērā, starptautiskās sadarbības ietvaros, veicot pieprasījumus iesaistīto juridisko personu un fizisko personu reģistrācijas valstīm, tika konstatēts, ka nevienā no valstīm nav tikusi veikta vai tiek veikta izmeklēšana par kādu no FID ziņojumā norādītajām personām.

Veicot izmeklēšanu kriminālprocesā noskaidrots, ka " finanšu līdzekļu, kuriem kriminālprocesā ir uzlikts arests, izcelsme ir likumīga, tā veidojusies no uzņēmumu " " saimnieciskās darbības, līdzekļi iegūti darījumos ar reālu saimniecisko darbību veicošiem uzņēmumiem, proti, Turcijas metāla produkcijas ražotājiem uzņēmumiem " " un " . Veiktie darījumi atbilst uzņēmumu deklarētajiem saimnieciskās darbības veidiem. Kriminālprocesa izmeklēšanas laikā iesniegtie darījumus pamatojošie dokumenti, preču kustību pamatojošie dokumenti, kā arī lēmumi par dividenžu izmaksu, pamato iepriekš minēto. Tādējādi, veicot izmeklēšanu kriminālprocesā Nr. " netika konstatēts, ka " konti AS " būtu izmantoti, lai izdarītu noziedzīgu nodarījumu, t. i., saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 5. panta pirmo daļu, pirmo (prim) daļu, otro daļu un otro (prim) daļu veikta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, par ko paredzēta atbildība Krimināllikuma 195. pantā.

Izvērtējot kriminālprocesa materiālus secināms, ka aizskartās mantas īpašnieks ir sniedzis ticamas un pārbaudāmas zināšanas, kas kriminālprocesa ietvaros ir pārbaudītas, par savas mantas, kurai kriminālprocesā uzlikts arests izcelsmi. Tādējādi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 366.panta pirmās daļas 6.punktu aresti " mantai ir atceļami.

Krimināllikuma 70.¹¹ pants (likuma redakcijā, kas stājas spēkā 2017. gada 1. augustā) nosaka, ka noziedzīgi iegūta manta ir manta, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kuram ir visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Kriminālprocesa Nr. " ietvaros nav apstiprinājušās FID izteiktās aizdomas, ka naudas līdzekļi, kuriem kriminālprocesā ir uzlikts arests ir iegūti noziedzīgā ceļā vai vispār ir saistīti ar kādu noziedzīgu nodarījumu, tādējādi nav pamata apgalvot, ka ir notikusi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un secināms, ka nav noticis noziedzīgs nodarījums. Izvērtējot krimināllietas Nr. " materiālus, konstatēts, ka iegūtā informācija nesatur ziņas par noziedzīgu nodarījumu un uzsāktais kriminālprocess ir izbeidzams, jo konstatēti Kriminālprocesa likuma

377.panta 1.punktā noteiktie kriminālprocesu nepieļaujošie apstākļi, vienlaikus zūdot mantas aresta uzlikšanas pamatam.

Nemot vērā augstākminēto un vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 339.panta 2.daļas, 377.panta pirmā punkta, 392.panta, 392¹.panta, 366.panta,

nolēma:

1. Kriminālprocesu Nr.11905003720 izbeigt, jo konstatēti Kriminālprocesa likuma 377.panta 1.punktā noteiktie kriminālprocesu nepieļaujošie apstākļi– nav noticis noziedzīgs nodarījums.
2. Atcelt arestu AS "██████████" klienta - Ukrainas pilsoņa ██████████, piederošai mantai (finanšu līdzekļiem): norēķinu kontā Nr. ██████████ EUR un ██████████ USD apmērā; kontā pasīvu pārvaldīšanai Nr. ██████████ ██████████ USD apmērā; finanšu instrumentu kontā Nr. ██████████, kas sastāv no naudas līdzekļiem portfeļa pārvaldīšanai ██████████ USD apmērā un parāda vērtspapīriem (kuru vērtība uz 27.03.2020. bija ██████████ USD apmērā) ██████████ ██████████ 5% 05/13/2021 (ISIN US298785HQ20) – skaits ██████████ un KFW ██████████% 15-JUN-2021 (ISIN US500769GZ11) – skaits ██████████. (lēmumu nosūtīt izpildei kredītiestādei- AS "██████████").
3. Atcelt arestu AS "██████████" klienta - Ukrainas pilsoņa ██████████ piederošai mantai (finanšu līdzekļiem): finanšu instrumentu kontā Nr. ██████████ ██████████ USD apmērā, kā arī turpmākajiem ienākošajiem naudas līdzekļiem ██████████ finanšu instrumentu kontā Nr. ██████████ augļiem no kuponu maksājumiem par parāda vērtspapīriem: 1) ██████████% 05/13/2021 (ISIN US298785HQ20) – skaits ██████████, 2) KFW ██████████% 15-JUN-2021 (ISIN US500769GZ11) – skaits ██████████ (lēmumu nosūtīt izpildei kredītiestādei- AS "██████████").
4. Par arestu atcelšanu, pēc lēmuma stāšanās spēkā, paziņot aizskartās mantas īpašniekam, tā pilnvarotajam pārstāvim un kredītiestādei.
5. Par pieņemto lēmumu paziņot uzraugošajām prokuroram- Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurorei ██████████ un iestādei, pēc kuras iesnieguma tika uzsākts kriminālprocess- Finanšu izlūkošanas dienestam.

Lēmumu var pārsūdzēt saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 337.panta otrās daļas 2.punktu un 339. panta pirmo daļu 10 dienu laikā no saņemšanas brīža Zemgales tiesas apgabala prokuratūrā, Atmodas ielā 19, Jelgava, LV-3007.

Valsts policijas
Zemgales reģiona pārvaldes
Kriminālpolicijas biroja
Organizētās noziedzības un noziegumu
ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas
galvenā inspektore Līga Silineviča